

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
076/24	Formannskapet	02.05.2024

Uttale frå Sunnfjord kommune - Søknad om konsesjon Hundsåna kraftverk

Vedtak i Formannskapet 02.05.2024:

Sunnfjord kommune vil tilrå at Hywer AS får konsesjon for bygging av Hundsåna kraftverk. Føresetnad er då at vassveg og kraftstasjon ikkje kjem i konflikt med ny fylkesveg/tunell.

Det er avgjerande at løysinga/endeleg avklaring om vegtunellen er på plass før eventuell konsesjon opnar for at vassvegen kan prosjekterast og byggjast. NVE må vektlegge fylkeskommunen sine merknader om vegtunell og vassveg. Kommunedirektøren ser at det er konfliktfylte tilhøve med ei utbygging, knytt til allmenne interesser kring naturmangfald og landskapselement

- Utbygging vil ha innverknad på fire naturtypar med stor verdi
- Fossen som landskapselement vert påverka

Om NVE finn at det skal gjevast konsesjon, bør NVE gjere ei grundig vurdering av om det er grunnlag for å auke minstevassføring ytterlegare, spesielt i sommarhalvåret. Minstevassføring er vesentleg for fossengene i fossesprøytsone og for fossefallet mot fjorden som landskapselement.

Kommunen syner til dei merknader som går fram av kommunedirektøren si saksutgreiing/vurdering og legg til grunn at NVE tek dette med seg i si handsaming av konsesjon. Askvoll kommune sine merknader, må også leggast vekt på.

Om NVE finn å gi konsesjon, så skal det lagast ein detaljplan for utbygginga. Ein eventuell slik detaljplan skal Sunnfjord kommune ha til uttale, før han blir godkjent.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Sunnfjord kommunevil tilrå at Hywer AS får konsesjon for bygging av Hundsåna kraftverk. Føresetnad er då at vassveg og kraftstasjon ikkje kjem i konflikt med ny fylkesveg/tunell.

Det er avgjerande at løysinga/endeleg avklaring om vegtunellen er på plass før eventuell konsesjon opnar for at vassvegen kan prosjekterast og byggjast. NVE må vektlegge fylkeskommunen sine merknader om vegtunell og vassveg. Kommunedirektøren ser at det er konfliktfylte tilhøve med ei utbygging, knytt til almenne interesser kring naturmangfald og landskapselement

- Utbygging vil ha innverknad på fire naturtypar med stor verdi
- Fossen som landskapselement vert påverka

Om NVE finn at det skal gjevast konsesjon, bør NVE gjere ei grundig vurdering av om det er grunnlag for å auke minstevassføring ytterlegare, spesielt i sommarhalvåret. Minstevassføring er vesentleg for fossengene i fossesprøytsonene og for fossefallet mot fjorden som landskapselement.

Kommunen syner til dei merknader som går fram av kommunedirektøren si saksutgreiing/vurdering og legg til grunn at NVE tek dette med seg i si handsaming av konsesjon. Askvoll kommune sine merknader, må også leggest vekt på.

Om NVE finn å gi konsesjon, så skal det lagast ein detaljplan for utbygginga. Ein eventuell slik detaljplan skal Sunnfjord kommune ha til uttale, før han blir godkjent.

Bakgrunn for saka

NVE har mottatt søknad frå Hywer AS om løyve etter vassressurslova til å nytte vassfallet i Hundsåna for bygging av Hundsåna kraftverk i Askvoll og Sunnfjord kommune

Søknaden er no sendt på høyring til parter, deriblant Sunnfjord kommune. Høyringsfrist er sett til 19.04.2024. Sunnfjord kommune har fått utsett høyringsfrist til 03.05.2024.

NVE ber om synspunkt på om planane bør gjennomførast, ev. val av alternativ eller forslag til avgrensingar i planane. Dei ynskjer også grunngevevne forslag til avbøtande tiltak som kan redusere eventuelle verknader ved gjennomføringa av prosjektet.

Saksutgreiing

Kommunedirektøren vil her gi ein presentasjon av søknaden der tekst og illustrasjonar er henta frå søknad med vedlegg. Søknad med rapport om konsekvensar for naturmangfald, naturressursar og friluftsliv ligg vedlagt for samla innsyn og detaljar:

"Sammendrag Hundsåna i Sunnfjord/ Askvoll kommuner søkes utnyttet til kraftproduksjon gjennom utbygging av Hundsåna kraftverk. Det omsøkte kraftverket har inntak på kote 282 moh. og kraftstasjon på cirka kote 3 moh. Kraftverket vil utnytte et brutto fall på 279 meter og ha vannvei i boret tunnel med lengde 520 meter. Kraftstasjonen planlegges bygget i dagen

på et flatere parti på Hellevangsslettene nede ved Førdefjorden, rett ved fylkesvei 609. Nedbørsfeltet er målt til 4,5 km². Installert effekt er forutsatt å bli 4,0 MW og beregnet middelproduksjon er 9,4 GWh. Utbyggingskostnadene for kraftverket er beregnet til 50 mill.kr som gir en spesifikk utbyggingskostnad på 5,3 kr/kWh.

Hundsåna kraftverk hadde vassdragskonsesjon som utløp i juni 2021 da arbeidet ikke var satt i gang og daværende konsesjonær ikke søkte om utsatt byggefrist. Prosjektet ble i forrige runde vurdert av NVE som en del av småkraftpakken Askvoll-Førde - en felles behandling av 12 søknader i Askvoll, Førde og Naustdal kommuner. Etter en samlet vurdering ga NVE konsesjon til 6 av de 12 omsøkte prosjektene i småkraftpakken, deriblant Hundsåna. Det er i all hovedsak det samme prosjektet som nå omsøkes på nytt, med noen endrede forutsetninger og viktige justeringer som følger:

i. Vestland fylkeskommune har vedtatt at fylkesvei 609 skal legges i tunnel mellom Hestvika og Hellevang. Byggestart er anslått til 2024 og ferdigstilling i 2026. Når tunnelen er ferdig, vil dagens fylkesvei bli sanert og veitraseen tilbakeført til grunneiere.

ii. Det planlegges ikke regulering av Hestvikvannet.

iii. Det planlegges å bygge prosjektet med boret vannvei fra en kraftstasjon i dagen, ikke kraftstasjon i fjell.

Konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn fra det omsøkte kraftverksprosjektet er i det store og hele ubetydelige eller små. Det er temaene naturmangfold, landskap og tap av inngrepsfrie naturområder som har størst negativ konsekvens. De negative konsekvensene rundt naturmangfold og landskap relaterer i all hovedsak til redusert vannføring i Hundsåna. Det viktigste avbøtende tiltaket for Hundsåna kraftverk, med tanke på både naturmangfold og landskapsopplevelse, er slipp av tilstrekkelig minstevannføring.

Verdien av fossen i Hundsåna som landskapselement og verdien av sikrere vei forbi fossen ble grundig vektet og vurdert av NVE i forrige konsesjonsbehandling. Verdien av sikrere vei vil falle bort når denne legges i tunnel med planlagt ferdigstilling i 2026. For å sikre at fossen i Hundsåna fortsatt skulle fremstå som et landskapselement i sommerperioden, satte NVE krav om minstevannslipp på 100 l/s i sommerperioden. Med minstevannføring og bidrag fra restfeltet ville fossen i Hundsåna fortsatt fremstå som et landskapselement. På denne bakgrunnen, og med tanke på å bevare fossen som et landskapselement, er prosjektet omsøkt med tilsvarende minstevannføring i sommerperioden. På vinterstid er minstevannslippet foreslått til 30 l/s, noe som er identisk med forrige konsesjon.

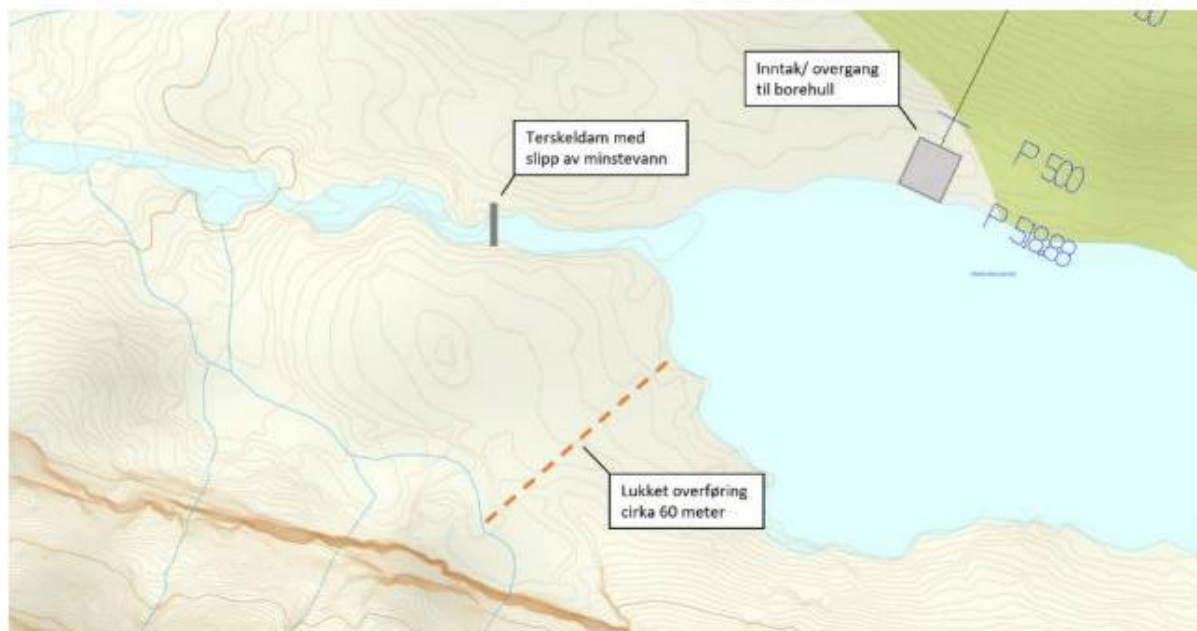
Med tanke på naturmangfold er behovet for å opprettholde minstevannføring primært knyttet til naturtypene elvevannmasser og fosse-eng og -berg. For vanlige arter i området er det positivt å opprettholde minstevannføring. Det er ansett som sannsynlig at foreslått minstevannføringen i noen grad vil avbøte de negative virkningene av tiltaket. For fosse-engen ved Førdefjorden regnes det med at minstevannføringen i noen grad vil sikre det fuktige miljøet, men det forventes at store deler av naturtypen går tapt ved redusert vannføring. Det finnes ikke anadrom laksefisk, eller annen fisk, i vassdraget. En fraføring av vann som følge av det planlagte kraftverket vil derfor ikke medføre ekstra belastning."

Utdrag fra rapport om konsekvensar for naturmangfold, naturressursar og friluftsliv:

"FRILUFTSLIV Det finnes ingen kartlagte friluftslivsområder innenfor eller i nærheten av plan- og influensområdet og stien som finnes er nok lite brukt. Området vurderes å ha noen verdi for lokalbefolkning og å være attraktiv for noen grupper og området får dermed noe verdi for friluftsliv."

"NATURMANGFOLD Vegetasjonen langs Hundsåna består i all hovedsak av fattig bjørkeskog med blåbærvegetasjon. I de høyereliggende områdene nær Hestvikvatnet er vegetasjonen åpen med skredmaterialet i forskjellige størrelser og heipreg med innslag av fattig jordvannsmyr. Ved fjorden, der kraftstasjonen skal etableres, bærer vegetasjonen preg av langtids beitebruk. Det ble avgrenset fire naturtyper, to naturbeitemark og to områder med fosse-eng, begge naturtyper er rødlistet som sårbar (VU). Alle naturtyper er vurdert å ha stor

verdi. I tillegg er elvevannmasser en rødlistet naturtype med status som nær truet (NT) og er her vurdert å ha middels verdi. Av arter er det registrert noen rødlistede fuglearter, men det ble ikke avgrenset noen funksjonsområder. Ellers ble det kun registrert vanlige arter. Influensområdene, som leveområde for vanlige arter, er vurdert å ha noe verdi.”

Figur 6 Oversikt over planlagte tekniske inngrep ved Hestvikvannet.

Figur 7 Oversiktsbilde over trase for planlagt overføring av vann fra Blåfonna og plassering av terskeldam

Figur 12 Planprofil av planlagt vannvei og kryss av planlagt veitunnel

Vurdering

Inntaksområdet og elva ned til Fossen i Hundsåna ligg i Askvoll kommune. Fossen er delt mellom Sunnfjord kommune og Askvoll kommune. Fallrettane er delt mellom grunneigarar i begge kommunane (4 stk). Søkjar har inngått avtale med grunneigarane om leige av fallrettar.

Som omtalt i søknad var Hundsåna eit av 6 prosjekt som fikk konsesjon i småkraftpakke Askvoll, Førde og Naustdal attende i 2016. Både Askvoll og Førde kommunar var då positive til at Hundsåna skulle få konsesjon.

Førde kommune til liks med fleire av dei andre høyringspartane, la då mellom anna vekt på fossen som landskapselement, samstundes som det blei peika på at eit kraftverk ville kunne bidra til tryggare ferdsel på fv 609 (ta toppen av flaumvassføringa).

Kommunedirektøren ser behov for å gå inn på nokre forhold som har endra seg noko sidan 2016. Det gjeld planlagt vassveg/stasjonsområde, naturmangfald og brukarinteresser.

Vassveg/stasjonsområde

Som omtalt i søknaden, så er lineføring for bora vassveg noko endra og kjem ned til vegen/kraftstasjonen lenger aust enn det tidlegare konsesjon la opp til. Det er no planlagt kraftstasjon i dagen. Figur 12 over (og på side 23 i søknad) syner vassveg og dagens reguleringsplan for vegtunell. . Søkjar skriv følgjande:

“I forbindelse med utarbeidelse av konsesjonssøknad er oppdaterte planer for veitunnelen innhentet fra Vestland fylkeskommune. Figur 12 viser kryss mellom det planlagte borehullet og veitunnelen i plan, mens Figur 13 viser lengdeprofil. Den planlagte borehulltraseen vil ikke være nærmere enn cirka 74 meter fra veitunnelen. Vestland fylkeskommune opplyser om at de det ikke tillates tiltak i 30 meter radius rundt tunnelprofilen. Vannveitraseen vil holde seg godt utenfor denne sonen.”

Det er slik at denne føringa av vegtunellen står i ei usikker fase (grunnforhold). Kommunedirektøren veit ikkje kva utfallet her blir. Om ein ikkje finn å kunne gå vidare med dagens plan, så kan det ende ut med at vegtunellen må prosjekterast/regularast på ny med ei endra lineføring. Vegtunell og bora vassveg kan potensielt kome i konflikt. I kva grad er usikkert. likeins om det kan ha innverknad på plassering av kraftstasjonen. Planlagt stasjonsområde ligg i aktsemdsområde for kvikkleireskred og aktsemdsone snøskred og steinsprang.

Kommunedirektøren meiner at sikker veg har svært stor samfunnsinteresse og må gå føre ei eventuell kraftbygging. Endeleg avklaring om vegtunellen må på plass før vassvegen eventuelt kan prosjekterast og byggjast. Truleg vil det beste vere at NVE avventar handsaming av konsesjon til vegtunellen er avklart. Kommunedirektøren legg vidare til grunn at Vestland Fylkeskommune vil nok uttale seg om dette. Kommunedirektøren ber NVE vektlegge fylkeskommunen sine merknader om vegtunell og vassveg.

Naturmangfald:

Det var utarbeida ei grundig rapport til konsesjonssaka i 2014. Det er ut frå nye krav til metodikk utført ei ny kartlegging og rapport i 2022. Innhaldet i rapportane er mykje likt men metodikk/instruks for kartlegging og verdsetting er endra.

Som det kjem fram av søknad og rapport. så er det påvist og kartfesta 4 naturtypar med storverdi. To naturbeitemarker og to fosse-eng/fossesprøytsoner. Innverknaden på naturtypane er knytt til redusert vassføring og arealbeslag ved kraftstasjon og inntak. Samla konsekvens er vurdert til middels negativ.

Naturbeitemarka som er registrert der kraftstasjon er planlagt er sett til storverdi. I rapporten (2022) er tilstanden grunna brakklegging vurdert som dårleg og naturmagfaldet er vurdert som moderat. Det kjem også fram at naturbeitemarka strekkjer seg utover kartleggingsområdet. Arealet med naturbeitemark er truleg større enn registrert lokalitet. Naturbeitemark er ein raudlista naturtype (sårbar). Sårbare naturtypar med låg kvalitet får uansett stor verdi.

Kommunedirektøren støttar tilrådingane til avbøtande tiltak som er presentert slik i rapporten frå 2022: "Behovet for å opprettholde en minstevannføring i forbindelse med Hundsåna kraftverk er primært knyttet til naturtypene elvevannmasser og fosse-eng og -berg. Fossefallet nederst mot Førdefjorden kan også nevnes som et attraktivt landskapselement som går tapt uten tilstrekkelig vanntilføring. For vanlige arter i området er det positivt å opprettholde minstevannføring. Det ansees sannsynlig at foreslått minstevannføring på 100 l/s i perioden 1.5-30.9 30 l/s resten av året i noen grad vil avbøte de negative virkningene av tiltaket. For fosse-engen ved Førdefjorden regnes det med at minstevannføringen vil i noen grad sikre det fuktige miljøet, men det forventes at store deler av naturtypen går tapt."

"Inntaket i forbindelse med overføring fra bekkeløpene fra Blåfonna mot Hestvikvatnet bør trekkes så langt bort fra fossesprøytsonen under bratthenget i sør som mulig, slik at denne registrerte naturtypelokaliteten berøres så lite som mulig. I størst mulig grad bør store skjæringer og fyllinger unngås."

Om NVE finn at det skal gjevast konsesjon, ber kommunedirektøren NVE gjere ei grundig vurdering av om minstevassføring, spesielt i sommarhalvåret kan aukast ytterligare. Det må stillast strenge krav til utføring og arbeidet med overføringa frå bekkelaupa frå Blåfonna. Askvoll kommune sine merknader må vektleggast.

Brukarinteresser:

Søklar si merksemd på brukarinteresser er i hovudsak retta mot friluftsliv. Området har litt bruk og vurderingane er at tiltak ved inntaksområdet ved Hestvikvatnet vert synlege og kan ha noko negativ innverknad på opplevinga av naturområdet for dei som ferdast der. Ut frå kjennskapen kommunedirektøren har til området, så er bruken knytt til friluftsliv avgrensa. Det førekjem brukarar som nyttar området (mot Blåfonna) til klatring. Dette er ikkje dei mest

nytta rutene. Tiltaksområdet ved Hestvikvatnet er ikkje synleg frå Blægja (Svært viktig friluftsområde).

Fossar er viktige landskapselement, og fossen i Hundsåna ved fv 609 vil klart opplevast som endra ved ei utbygging. Fossen er godt synleg frå fjorden og frå motsett sida av fjorden. Det er søkt om ei minstevassføring på 100 l/s. Dette er det same som NVE stilte vilkår om i førre konsesjonshandsaming.

Fjordkysten Regional og Geopark omfattar dei delane av tiltaksområdet som ligg i Askvoll kommune. Det er søkt om Unesco status på parken. Kommunedirektøren finn det rett at Askvoll kommune sine eventuelle vurderingar skal leggjast til grunn om denne brukarinteressa.

Samandrag/konklusjon:

Det er viktig at utbygging av småkraftverk ivaretek grunneigarar/ fallrettseigarar sine interesser på ein god måte gjennom avtaler som er inngått. Det må gjerast ei heilskapleg vurdering av om fordelane ved utbygginga er større enn ulempene for lokalsamfunnet, ålmenta og andre samfunnsinteresser.

Det er avgjerande at løysinga/endeleg avklaring om vegtunellen er på plass før eventuell konsesjon opnar for at vassvegen kan prosjekterast og byggjast. NVE må vektlegge fylkeskommunen sine merknader om vegtunell og vassveg. Kommunedirektøren ser at det er konfliktfylte tilhøve med ei utbygging, knytt til almenne interesser kring naturmangfald og landskapselement

- Utbygging vil ha innverknad på fire naturtypar med stor verdi
- Fossen som landskapselement vert påverka

Kommunedirektøren ser fordelane med auka produksjonen av rein energi. Utbygging av omlag same løysing fikk konsesjon i 2016 (frist for bygging gikk ut i 2021). Både Askvoll og då Førde kommunar var positive til konsesjon. Metodikk og endringar i raudlista gjer til at det i dag registrert raudlista naturtypar med stor verdi. Fossesprøytsonen med eng var også tema i rapport frå 2014. Kommunedirektøren merkar seg at forsalg til avbøtande tiltak knytt til minstevassføring og overføring av bekk frå Blåfonna er like i begge rapportar.

Naturbeitemarka der kraftstasjonen er tenkt eteblert har stor verdi, men låg kvalitet. Det er ikkje påvist raudlista artar knytt til naturtypene. Artsrikdom er generelt omtalt som "vanleg". Kommunedirektøren finn at arealbeslaget i liten grad vil påverke mulegheitene for å ta vare på naturtypen beitemark. Då lokalitetet er rekna for å vere relativt mykje større enn det som er kartlagt i samband med prosjektet.

Om NVE finn at det skal gjevast konsesjon, bør NVE gjere ei grundig vurdering av om det er grunnlag for å auke minstevassføring ytterlegare, spesielt i sommarhalvåret. Minstevassføring er vesentleg for fossengene i fossesprøytsone og for fossefallet mot fjorden som landskapselement. Askvoll kommune sine merknader, må leggjast vekt på.

Etter ei samla vurdering finn kommunedirektøren at samfunnsnyttan med ei utbygging her vil vere større enn dei negative konsekvensane og vil tilrå at Hywer AS får konsesjon for bygging av Hundsåna kraftverk. Føresetnad er då at vassveg og kraftstasjon ikkje kjem i konflikt med ny fylkesveg/tunell.

Førde, den 12.04.2024

Terje Heggheim
kommunedirektør

<Jan Inge Hage>
kommunalsjef

Behandling i folkevalde organ:

Behandling i Formannskapet 02.05.2024:

Endringsramlegg frå Venstre (3. avsnitt), fremja av Atle Hamar (V):

3.avsnitt 1. setning etter komma blir endra slik: Skal NVE setje krav om at minstevassføringa vert auka, særskilt i sommarhalvåret.

Avstemming:

V sitt endringsframlegg **fall** med 3 (V, SV) mot 7 stemmer

Kommunedirektøren sitt framlegg vart **einstemmig vedteke**

FORM-076/24 Vedtak:

Sunnfjord kommune vil tilrå at Hywer AS får konsesjon for bygging av Hundsåna kraftverk. Føresetnad er då at vassveg og kraftstasjon ikkje kjem i konflikt med ny fylkesveg/tunell.

Det er avgjerande at løysinga/endeleg avklaring om vegtunellen er på plass før eventuell konsesjon opnar for at vassvegen kan prosjekterast og byggjast. NVE må vektlegge fylkeskommunen sine merknader om vegtunell og vassveg. Kommunedirektøren ser at det er konfliktfylte tilhøve med ei utbygging, knytt til allmenne interesser kring naturmangfald og landskapselement

- Utbygging vil ha innverknad på fire naturtypar med stor verdi
- Fossen som landskapselement vert påverka

Om NVE finn at det skal gjevast konsesjon, bør NVE gjere ei grundig vurdering av om det er grunnlag for å auke minstevassføring ytterlegare, spesielt i sommarhalvåret.

Minstevassføring er vesentleg for fossengene i fossesprøytsonene og for fossefallet mot fjorden som landskapselement.

Kommunen syner til dei merknader som går fram av kommunedirektøren si saksutgreiing/vurdering og legg til grunn at NVE tek dette med seg i si handsaming av konsesjon. Askvoll kommune sine merknader, må også leggast vekt på.

Om NVE finn å gi konsesjon, så skal det lagast ein detaljplan for utbygginga. Ein eventuell slik detaljplan skal Sunnfjord kommune ha til uttale, før han blir godkjent.

Vedlegg i saka:

Høyring av søknad om å få byggje Hundsåna kraftverk og søknad om å regulere Selsvatnet og auke slukeevne i Selselva kraftverk i Sunnfjord og Askvoll kommunar i Vestland fylke

Konsesjonsøknad for Hundsåna kraftverk